

ZASADY OCENIANIA

MATEMATYKA

KLASY IV–VIII

rok szkolny 2026/2027

Wersja przejściowa: dostosowana do wdrażania Reformy²⁶ „Kompas Jutra”. W roku szkolnym 2026/2027 nowa podstawa programowa obowiązuje w klasie IV, natomiast klasy V–VIII realizują dotychczasową podstawę programową.

Szkoła Podstawowa nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi

im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lubinie

1. Zakres dokumentu i podstawa prawna

Dokument określa cele oceniania, wymagania na poszczególne oceny, sposoby sprawdzania osiągnięć oraz zasady dostosowania wymagań edukacyjnych z matematyki w klasach IV–VIII. Jest stosowany łącznie ze Statutem Szkoły; w razie rozbieżności pierwszeństwo mają przepisy prawa i Statut.

Podstawę opracowania stanowią w szczególności:

- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w szczególności art. 44b–44e;
- rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz.U. z 2026 r. poz. 378) – w roku szkolnym 2026/2027 w zakresie klasy IV;
- dotychczasowa podstawa programowa określona w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r., z późniejszymi zmianami – w roku szkolnym 2026/2027 w klasach V–VIII;
- rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, z późniejszymi zmianami;
- Statut Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lubinie oraz programy nauczania dopuszczone do użytku w szkole.

1.1. Harmonogram wdrażania nowej podstawy

Rok szkolny	Nowa podstawa matematyki	Dotychczasowa podstawa matematyki
2026/2027	klasa IV	klasy V–VIII
2027/2028	klasy IV–V	klasy VI–VIII
2028/2029	klasy IV–VI	klasy VII–VIII
2029/2030	klasy IV–VII	klasa VIII
od 2030/2031	klasy IV–VIII	—

Wymagania szczegółowe dla poszczególnych klas wynikają z realizowanego programu nauczania. Nauczyciel na początku roku informuje uczniów i rodziców o wymaganiach, sposobach sprawdzania osiągnięć oraz trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.

2. Cele oceniania

- rozpoznawanie poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wiedzy i umiejętności określonych w podstawie programowej oraz programie nauczania;
- udzielanie uczniowi informacji, co opanował, co wymaga poprawy oraz jak może dalej się uczyć;
- wspieranie samodzielności, motywacji, sprawczości i odpowiedzialności za własne uczenie się;
- informowanie rodziców i nauczycieli o postępach, trudnościach i szczególnych uzdolnieniach ucznia;
- doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktycznej na podstawie wyników bieżącej diagnozy.

2.1. Cele kształcenia w klasie IV – Reforma26 „Kompas Jutra”

Ocenianie w klasie IV uwzględnia przede wszystkim rozwój następujących obszarów:

1. korzystanie z narzędzi matematycznych – rozumienie pojęć i własności, dostrzeganie związków, podobieństw i różnic;
2. wykonywanie obliczeń różnymi sposobami, tworzenie własnych strategii, szacowanie oraz analizowanie przyczyn błędów;
3. odczytywanie, przetwarzanie i krytyczne interpretowanie informacji oraz danych;
4. matematyzowanie sytuacji z życia codziennego i innych dziedzin wiedzy oraz budowanie przekonania o własnej skuteczności;
5. samodzielne i zespołowe rozwiązywanie problemów, również wykraczających poza mechaniczne stosowanie schematu;
6. uzasadnianie faktów matematycznych, formułowanie zrozumiałych argumentów oraz weryfikowanie rozumowań własnych i innych osób.

W procesie nauczania i oceniania szczególną rolę odgrywają:

- myślenie matematyczne rozwijane w każdym dziale;
- praca od konkretnego i modelu, przez reprezentację graficzną, do zapisu abstrakcyjnego;
- rozumienie sposobu działania metod, a nie wyłącznie odtwarzanie procedur;
- praca z błędem jako źródłem informacji i okazją do rozwoju;
- zadania osadzone w rzeczywistych kontekstach, w tym finansowych, społecznych, środowiskowych i klimatycznych;
- celowe używanie kalkulatora i narzędzi cyfrowych wtedy, gdy rachunek nie jest głównym przedmiotem sprawdzania.

2.2. Cele kształcenia w klasach V–VIII w roku szkolnym 2026/2027

W klasach V–VIII ocenianie odnosi się do dotychczasowych celów ogólnych:

- sprawności rachunkowej oraz oceny sensowności otrzymanego wyniku;
- wykorzystywania i tworzenia informacji matematycznej;
- wykorzystywania i interpretowania reprezentacji matematycznych;
- rozumowania, argumentacji, tworzenia strategii rozwiązania i weryfikowania wyników.

3. Zasady oceniania wspierającego uczenie się

- Ocenie podlegają osiągnięcia edukacyjne – poziom i postępy w opanowaniu wiedzy i umiejętności. Zachowanie, samo posiadanie przyborów ani porządek w zeszycie nie są oceną osiągnięć z matematyki.
- Przed większą pracą uczeń poznaje zakres materiału i kryteria sukcesu. W zadaniach projektowych poznaje także kryteria oceny produktu, rozumowania, prezentacji i współpracy, przy czym ocena przedmiotowa opiera się na indywidualnie wykazanych osiągnięciach.

- Informacja zwrotna, zależnie od rodzaju pracy, wskazuje mocne strony, elementy do poprawy i dalszy krok w uczeniu się.
- Uczeń ma możliwość analizy błędów i zaprezentowania poprawionego sposobu rozumowania.
- Samoocena i ocena koleżeńska służą uczeniu się; nie zastępują oceny nauczyciela i nie są automatycznie przeliczane na stopień.
- Oceny są jawne i uzasadniane zgodnie ze Statutem. Sprawdzone prace pisemne udostępnia się uczniowi i jego rodzicom.

3.1. Doświadczenia edukacyjne w nowej podstawie

W klasach objętych nową podstawą programową nauczyciel planuje doświadczenia edukacyjne przewidziane w programie nauczania. Mogą one obejmować:

- opracowanie i interpretację danych dotyczących aktualnego zagadnienia społecznego lub środowiskowego;
- przygotowanie budżetu i symulacji kosztów przedsięwzięcia, porównanie wariantów i uzasadnienie wyboru;
- wykonanie planu w skali lub modelu przestrzennego na podstawie własnych pomiarów;
- rozwiązanie interdyscyplinarnego problemu z życia codziennego i prezentację wyników.

Doświadczenie edukacyjne może zakończyć się informacją zwrotną albo oceną bieżącą, jeżeli wcześniej określono kryteria i możliwe jest rozpoznanie indywidualnych osiągnięć ucznia.

4. Ogólne kryteria ocen bieżących i klasyfikacyjnych

Szczegółowe wymagania edukacyjne dla każdej klasy wynikają z programu nauczania. Poniższe kryteria opisują jakość i samodzielność osiągnięć ucznia; nie wymagają opanowania treści wykraczających poza realizowany program.

Ocena	Poziom osiągnięć	Uczeń w szczególności
6 – celujący	bardzo wysoki	w bardzo wysokim stopniu opanował wymagane efekty; samodzielnie przenosi wiedzę do nowych sytuacji, tworzy lub porównuje strategie, jasno uzasadnia, weryfikuje i doskonali rozwiązania
5 – bardzo dobry	wysoki	opanował wymagane efekty w pełnym zakresie; sprawnie i samodzielnie rozwiązuje zadania, stosuje wiedzę w zróżnicowanych sytuacjach i poprawnie komunikuje rozumowanie
4 – dobry	zadowalający	opanował większość wymaganych efektów; poprawnie stosuje metody w sytuacjach typowych i częściowo problemowych, a nieliczne błędy potrafi skorygować
3 – dostateczny	podstawowy	opanował podstawowe efekty; rozwiązuje typowe zadania o umiarkowanej trudności, częściowo samodzielnie, a rozumowanie przedstawia z okazjonalnym wsparciem
2 – dopuszczający	konieczny	opanował minimalny zakres efektów niezbędny do dalszej nauki; rozwiązuje proste zadania, często z pomocą, a występujące braki nie przekreślają możliwości dalszego postępu
1 – niedostateczny	poniżej koniecznego	nie opanował minimalnych efektów; mimo wsparcia nie rozwiązuje prostych zadań dotyczących podstawowych pojęć i umiejętności, a braki uniemożliwiają dalszy postęp

4.1. Przeliczanie punktów z prac pisemnych

Jeżeli praca jest punktowana, stosuje się następujące progi zgodne z dotychczasowymi zasadami szkoły:

Wynik	Ocena
0–24%	1 – niedostateczny
25–49%	2 – dopuszczający
50–74%	3 – dostateczny
75–89%	4 – dobry
90–95%	5 – bardzo dobry
96–100%	6 – celujący

Przy pracach ocenianych rubryką, projekcie lub wypowiedzi ustnej stosuje się kryteria podane uczniom przed wykonaniem zadania.

5. Sposoby sprawdzania osiągnięć

5.1. Prace pisemne

- Praca klasowa / sprawdzian / test osiągnięć – zwykle praca całogodzinna po zakończeniu działu, części działu albo większego bloku treści. Ocenia poprawność, rozumienie, dobór strategii, argumentację, interpretację wyniku i czytelność zapisu matematycznego.
- Kartkówka – krótka praca obejmująca bieżący materiał; kartkówka z maksymalnie trzech ostatnich tematów nie musi być zapowiadana.
- Zadanie problemowe, praktyczne lub analiza danych – może być wykonane indywidualnie albo w grupie; ocenie podlegają efekty wskazane w kryteriach, a w pracy grupowej również indywidualnie wykazane osiągnięcia.

5.2. Inne formy

- wypowiedź ustna, w tym objaśnienie własnego toku rozumowania, analiza rozwiązania albo uzasadnienie;
- praca na lekcji: rozwiązanie zadania, karta pracy, eksperyment matematyczny, model, szkic, konstrukcja, analiza błędów lub prezentacja wniosków;
- projekt lub doświadczenie edukacyjne, w tym projekt ekonomiczno-finansowy, analiza rzeczywistych danych, plan w skali albo problem interdyscyplinarny;
- osiągnięcia w konkursach – jako dodatkowa informacja o poziomie osiągnięć, a nie jedyny warunek określonej oceny.

5.3. Diagnoza wstępna i test osiągnięć

Diagnoza wstępna - służy wyłącznie rozpoznaniu poziomu początkowego i pozostaje nieoceniana.
 Test osiągnięć - wynik ma stanowić ocenę bieżącą, praca jest przeprowadzana jako zapowiadany, przekrojowy sprawdzian wiadomości i umiejętności po powtórzeniu i utrwaleniu materiału.

W roku szkolnym mogą być przeprowadzone:

1. „Sprawdzian wiadomości i umiejętności – diagnoza wstępna” (wrzesień/październik) – po bloku powtórzeniowym, obejmujący wiadomości i umiejętności niezbędne do realizacji programu danej klasy - obligatoryjne w klasach 4;
2. „Sprawdzian wiadomości i umiejętności – test osiągnięć” (styczeń/luty oraz maj/czerwiec) – po powtórzeniu i utrwaleniu materiału zrealizowanego w danym półroczu i danym roku szkolnym - klasy 4-8.

Obie prace nauczyciel zapowiada co najmniej tydzień wcześniej, podaje zakres i kryteria.

Diagnoza wstępna: Przeprowadza się standaryzowany test wyłącznie diagnostyczny – bez funkcji sprawdzianu – wynik podaje się procentowo i informacyjnie, bez oceny.

Test osiągnięć: Nauczyciel wpisuje ocenę w skali 1–6 do e-dziennika.

6. Organizacja, poprawa i udostępnianie prac

- Prace pisemne trwające co najmniej 45 minut nauczyciel sprawdza co do zasady w ciągu 14 dni roboczych, a kartkówki w ciągu 7 dni roboczych, z wyłączeniem usprawiedliwionych okresów nieobecności nauczyciela i przerw w zajęciach.
- Uczeń ma prawo poprawić ocenę niesatysfakcjonującą w terminie i formie ustalonych z nauczycielem. Zakres poprawy odpowiada zakresowi pierwotnej pracy. Uczeń ma prawo poprawić ocenę ze sprawdzianu w terminie do 3 tygodni, a ocenę z kartkówki – w terminie do 2 tygodni od dnia poinformowania go o uzyskanej ocenie.
- Uczeń nieobecny podczas obowiązkowej pracy pisemnej ustala z nauczycielem termin jej napisania zgodnie ze Statutem. Uczeń nieobecny podczas sprawdzianu lub kartkówki jest zobowiązany napisać zaległą pracę w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później niż w ciągu odpowiednio 3 tygodni w przypadku sprawdzianu i 2 tygodni w przypadku kartkówki, liczonych od dnia powrotu ucznia do szkoły.
- Podczas sprawdzania nauczyciel informuje, czy dozwolone są: kalkulator, karta wzorów, modele, program komputerowy, notatki albo inne pomoce. Użycie niedozwolonej pomocy skutkuje zweryfikowaniem osiągnięć w innej formie zgodnej ze Statutem.
- Sprawdzone prace są udostępniane uczniom i rodzicom w sposób określony w Statucie. Ocena jest uzasadniana, a na wniosek udostępnia się dokumentację dotyczącą oceniania.

6.1. Ustalanie oceny śródrocznej i rocznej

- Ocena klasyfikacyjna podsumowuje poziom i postępy w opanowaniu wymagań edukacyjnych z całego okresu objętego klasyfikacją.
- Ocena roczna uwzględnia osiągnięcia z pierwszego i drugiego półrocza.

- Ocena klasyfikacyjna uwzględnia oceny bieżące. Nauczyciel bierze pod uwagę zakres i trwałość opanowanych efektów, samodzielność, jakość rozumowania, postęp oraz znaczenie poszczególnych form sprawdzania.
- Przy ustalaniu oceny uwzględnia się także wynik poprawy i aktualny poziom osiągnięć ucznia, zgodnie ze Statutem i sposobem prowadzenia e-dziennika.
- O przewidywanych ocenach, trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana, egzaminie klasyfikacyjnym, poprawkowym i zgłaszaniu zastrzeżeń uczniowie i rodzice są informowani na zasadach i w terminach określonych w Statucie.

7. Indywidualizacja i dostosowanie wymagań

Nauczyciel indywiduuuizuje pracę z każdym uczniem odpowiednio do jego potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Wymagania edukacyjne dostosowuje się w przypadkach określonych prawem, na podstawie odpowiednich dokumentów i ustaleń zespołu, w szczególności opinii PPP, orzeczenia, IPET-u, rozpoznania szkoły lub zaleceń medycznych – zależnie od sytuacji ucznia.

Możliwe dostosowania obejmują w szczególności:

- wydłużenie czasu pracy w wymiarze wynikającym z potrzeb ucznia i zaleceń, dzielenie pracy na etapy, przerwy lub zmniejszenie liczby zadań przy zachowaniu reprezentatywności sprawdzanych efektów;
- krótkie i jednoznaczne polecenia, wyróżnienie danych, instrukcję krok po kroku, sprawdzenie rozumienia polecenia;
- powiększoną czcionkę, odpowiedni kontrast, wersję elektroniczną, materiały dotykowe, ustne odczytanie polecenia lub inną formę dostępu do treści;
- odpowiednie miejsce pracy, ograniczenie bodźców, przewidywalną strukturę zadania i wcześniejsze poinformowanie o zmianie formy;
- możliwość odpowiedzi ustnej, pisemnej, z wykorzystaniem komputera, symboli, modeli lub manipulacji – jeżeli nie zmienia to istoty sprawdzanej umiejętności;
- uwzględnienie w ocenie toku rozumowania i typowych trudności wynikających z dysleksji, dysgrafii, dysortografii lub dyskalkulii, zgodnie z zaleceniami opinii;
- wsparcie w organizacji zapisu, nazywaniu kolejnych kroków, planowaniu rozwiązania oraz samokontroli;
- współpracę z nauczycielem współorganizującym kształcenie i specjalistami, zgodnie z IPET-em.

Dostosowanie nie oznacza rezygnacji z oceniania osiągnięć ani oceniania zachowania zamiast wiedzy i umiejętności. Kryteria pozostają czytelne dla ucznia, ale droga do wykazania osiągnięcia może być indywidualizowana.

8. Ocenianie podczas nauczania na odległość

- Stosuje się te same wymagania edukacyjne i ogólne kryteria ocen, z uwzględnieniem ograniczeń technicznych, zdrowotnych i organizacyjnych ucznia.

- Oceniane mogą być rozwiązania zadań, odpowiedzi ustne, praca podczas lekcji on-line, projekty, prezentacje, testy i kartkówki przeprowadzone w sposób określony przez nauczyciela.
- Nauczyciel przed pracą wskazuje termin, sposób przekazania, kryteria i dozwolone narzędzia. W razie uzasadnionych wątpliwości co do samodzielności wykonania pracy może zweryfikować osiągnięcia ucznia w rozmowie albo w innej formie.
- Terminy uzupełnienia nieobecnych prac i poprawy ocen ustala się z nauczycielem; jeżeli jest to możliwe, praca może być przeprowadzona stacjonarnie.
- W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię PPP stosuje się ustalone dostosowania i konsultuje sposób pracy z nauczycielem współorganizującym kształcenie lub specjalistą.

9. Informowanie uczniów i rodziców

Informacje o osiągnięciach, postępach i trudnościach ucznia przekazuje się:

- poprzez oceny, opisy i wiadomości w dzienniku elektronicznym;
- podczas zebrań i konsultacji indywidualnych;
- w bezpośredniej rozmowie z uczniem oraz poprzez informację zwrotną do pracy.

Terminy i sposób informowania o przewidywanych śródrocznych i rocznych ocenach klasyfikacyjnych, w tym o ocenie niedostatecznej, określa Statut Szkoły.